

Raadsvoorstel

Onderwerp: Instellen rekenkamer Huizen

Raadsvergadering	22 september 2022, agendapunt .. - zie apart besluitblad -
Datum raadsvoorstel	2 augustus 2022
Bijlage(n)	2
Zaaknummer	Z.237760/D.1383266
Behandeld in commissie	Algemeen Bestuur en Middelen 8 september 2022, agendapunt ..
Portefeuillehouder	burgemeester N. Meijer
Informatie bij	Maartje van den Berg – Van Schaik
E-mail / telefoonnummer	m.vandenberg@huizen.nl / 035-5281351

Voorstel

1. De "Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie Huizen" intrekken, en in verband daarmee het externe lid van de rekenkamercommissie ontslaan.
2. Overgaan tot de instelling van een rekenkamer en daartoe de bijgaande "Verordening Rekenkamer Huizen 2022" vaststellen.
3. De volgende personen tot (extern) lid van de rekenkamer te benoemen:
  - a. Mevrouw M. (Ria) Quapp in de functie van voorzitter van de rekenkamer.
  - b. Mevrouw E.J. (Marlies) de Vries in de functie van lid van de rekenkamer Huizen.

Toelichting op het te nemen besluit

Aanleiding

Een wetsvoorstel "Versterking decentrale rekenkamers" is in een vergevorderd stadium van parlementaire behandeling. Als het kracht van wet krijgt zal het niet meer mogelijk zijn een gemeentelijke rekenkamercommissie (rkc) te hebben, Het verplicht gemeenten dus een rekenkamer in te stellen. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van deze wetswijziging wordt het wenselijk gevonden thans reeds over te gaan tot de opheffing van de huidige rkc en instelling van een externe rekenkamer.

Argumentatie

Opheffen rkc en instellen rekenkamer

Het eerdergenoemde wetsvoorstel heeft inmiddels het stadium van behandeling in de Eerste Kamer bereikt, en de verwachting is dat de wetswijziging binnen niet al te lange tijd in werking zal treden. Kijkend naar het wetsvoorstel zijn er de volgende argumenten om over te gaan tot de

instelling van een rekenkamer (mede ontleend aan de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel).

- De wetswijziging verplicht tot de instelling van alleen een rekenkamer. Van rechtswege zal er dan geen grondslag meer zijn voor een rkc.
- Het schrappen van de rekenkamerfunctie ziet de regering als een noodzakelijke voorwaarde om het rekenkameronderzoek ter ondersteuning van de controlerende taak van de raad op een verantwoord niveau te brengen. Door de onafhankelijke rekenkamer te positioneren als het enige instituut dat is belast met het doen van onderzoek naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur, wordt haar positie versterkt.
- Voorts voorziet het wetsvoorstel in een versterking van de positie van de onafhankelijke rekenkamer door de onderzoeksbevoegdheden uit te breiden. De thans voor een rekenkamer geldende bevoegdheden zijn terug te vinden in hoofdstuk XIa (artikelen 182 tot en met 185) van de Gemeentewet. Die uitbreiding van de bestaande bevoegdheden bestaat uit het volgende.
  - Gemeenten gaan steeds vaker, onder andere in het sociaal domein, inkoop- en contractrelaties aan met privaatrechtelijke rechtspersonen, bijvoorbeeld voor de inkoop van jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning. Rekenkameronderzoek kan op dit punt belangrijke bijdragen leveren aan de grip van gemeenteraden op de financiën van het sociaal domein. Het wetsvoorstel breidt daarom de onderzoeksbevoegdheid uit van rekenkamers naar de privaatrechtelijke rechtspersonen waarmee de gemeente contracten sluit. en zich het recht voorbehoudt om bij de betreffende organisatie controles uit te voeren ten aanzien van de geleverde goederen of diensten.
  - Het wetsvoorstel breidt verder de onderzoeksbevoegdheden uit ten aanzien van de privaatrechtelijke rechtspersonen waaraan een gemeente een subsidie, garantie en/of lening heeft verstrekt. Rekenkamers worden met dit wetsvoorstel bevoegd om elke garantie, lening en/of subsidie voor risico of rekening van de gemeente te onderzoeken. De eis dat ten minste 50% van de baten van de rechtspersoon voor rekening of risico van een gemeente moet zijn, komt te vervallen.
  - Voorts voorziet het wetsvoorstel in aanscherping van de bestaande regeling voor de onderzoeksbevoegdheden bij samenwerking tussen bestuurslagen in privaatrechtelijke rechtspersonen. De huidige regeling houdt in dat onderzoek kan worden gedaan naar deze instellingen als gemeenten of provincies gezamenlijk meer dan 50% van de aandelen in een deelneming in bezit hebben of een subsidie, lening of garantie hebben verstrekt voor ten minste 50% van de baten van die instelling. De aanscherping betekent dat ook onderzoek kan worden gedaan als deelnemende gemeenten, provincies en de Staat een gezamenlijk meerderheidsbelang in een rechtspersoon hebben, zonder dat een van de deelnemers een belang van meer dan 50% heeft. Een laatste uitbreiding betreft de onderzoeksbevoegdheden naar (klein)dochterondernemingen.
- Ten slotte voorziet het wetsvoorstel in een aanpassing van artikel 185 van de Gemeentewet waarmee een verduidelijking komt van de regels over de wijze waarop rekenkamers bij de vaststelling van hun rapportages omgaan met openbaarheid en vertrouwelijkheid van gegevens.

Tevens maakt het wetsvoorstel het mogelijk dat rekenkamers vertrouwelijke mededelingen kunnen doen aan de raad. Voorts wordt voor de bevordering van de zorgvuldigheid de hoor en wederhoor voorafgaand aan de vaststelling en openbaarmaking van de rapporten in de Gemeentewet verankerd.

Met de voornoemde wetswijziging in het vooruitzicht is het de wens van de rkc zichzelf op te heffen en daarvoor in de plaats een rekenkamer in te stellen. Naar de mening van de rkc borgt een rekenkamer de gewenste politiek onafhankelijke positie, de benodigde deskundigheid en tijdsinzet van de leden.

Dit alles neemt niet weg, dat de rkc betrokkenheid van de gemeenteraad bij de werkzaamheden

van een nieuw in te stellen rekenkamer nog steeds wel van groot belang vindt. Als u kunt instemmen met de instelling van een rekenkamer, zullen de leden ervan in gesprek gaan met uw raad over hoe de betrokkenheid van de raad bij het werk van de rekenkamer blijvend kan worden geborgd.

De aanvang van een nieuwe raadsperiode acht de rkc ook een geschikt moment om een rekenkamer in te stellen. Bij handhaving van een rkc zullen opnieuw 4 raadsleden (2 uit de coalitie en 2 uit de oppositie) benoemd moeten worden. Uitgaande van inwerkingtreding van de wetwijziging op korte termijn, zal die benoeming voor een relatief korte periode zijn. Indien u kunt instemmen met de instelling van een rekenkamer, dan mogen raadsleden daar geen lid meer van zijn (o.g.v. van artikel 13, lid 1 Gemeentewet is het lidmaatschap van de rekenkamer een met het raadslidmaatschap onverenigbare functie). Vandaar dat de rekenkamer alleen uit externe leden kan bestaan.

De verordening op de rekenkamer Huizen 2022

De huidige verordening op de rekenkamercommissie was nodig omdat de Gemeentewet, anders dan voor rekenkamers, nauwelijks iets regelt over de samenstelling en werkwijze van de rkc. Dat moet dan dus bij gemeentelijke verordening gebeuren.

Bij instelling van een rekenkamer zijn de bepaling in hoofdstuk IVa (artikelen 81a tot en met 81k) van de Gemeentewet over de samenstelling/inrichting van de rekenkamer van toepassing, en de bepalingen in hoofdstuk XIa (artikelen 182 tot en met 185) over de bevoegdheden van de rekenkamer. Dit alles neemt niet weg dat een gemeentelijke verordening noodzakelijk blijft. In de vast te stellen verordening zijn bepalingen opgenomen over onderwerpen waarvan de wet aangeeft dat die bij verordening geregeld moeten worden (zo bepaalt artikel 81k Gemeentewet dat bij raadsverordening de hoogte van de vergoeding en de tegemoetkoming in kosten aan leden van de rekenkamer moet worden bepaald), of bepalingen ter zake onderwerpen waarover de wet niets regelt (bijvoorbeeld artikel 5 over de ambtelijke ondersteuning van de rekenkamer).

Vergoeding leden

De leden van de rkc ontvangen een vergoeding voor het voorbereiden en bijwonen van vergaderingen t.b.v. de werkzaamheden van de rkc. Het werken met een vergadervergoeding zorgt voor de nodige administratielast en regelmatig zijn er vragen over welke werkzaamheden wel of niet onder de vergadervergoeding vallen. Uit navraag bij verschillende rekenkamers in de regio (BEL, Gooise Meren en Hilversum) blijkt dat zij werken met een vaste maandvergoeding. Vaak is dit een percentage van de bedragen zoals opgenomen in tabel I van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden. Het werken met een vaste maandvergoeding zorgt voor het beter beheersbaar maken van het budget, omdat de jaarlijkse uitgaven aan vergoedingen aan het begin van jaar al inzichtelijk zijn. Bij de overgang op een maandvergoeding is het wel van belang om vast te leggen welke inzet er van leden van de rekenkamer wordt verwacht. De rekenkamer zal in het reglement van orde daarom vastleggen welke werkzaamheden er van een lid en voorzitter worden verwacht.

De afgelopen twee jaar ontving de voorzitter van de rkc een vergoeding van gemiddeld €480,- per maand (exclusief reiskosten). Bij het lid van de rkc was dit gemiddeld €127,- per maand. Ook is gekeken naar vergoedingen van rekenkamers met ongeveer dezelfde omvang (inwonersaantal, budget en hoogte vergoeding) als de rekenkamer Huizen. In de verordening is een percentage opgenomen wat overeenkomt met een bedrag van thans €460,- vergoeding per maand voor de voorzitter en €350,- vergoeding per maand voor de leden van de rekenkamer.

Budget

Tot 2021 was het budget van de rkc €44.568,- . Bij de start van de rkc (in 2006) is uitgegaan van €1,- per inwoner voor rekenkameronderzoek; een landelijk geaccepteerde norm. Vanwege

bezuinigingen is het budget van de rkc in 2021 met € 10.000,- verlaagd naar € 34.568,-. Vanwege de overgang van een rkc naar een rekenkamer zullen de kosten voor vergoedingen stijgen, omdat de rekenkamer zal bestaan uit 3 externe leden in plaats van 2 externe leden en vier raadsleden. De verwachting is dat de rekenkamer jaarlijks €13.920,- besteedt aan vergoedingen voor de leden. Overige kosten (o.a. reiskosten en kosten lidmaatschap NVR) zullen ongeveer € 2.500,- zijn. Het resterende budget voor het uitbesteden van onderzoeken zal daarmee circa € 18.150,- bedragen. Dit komt neer op het uitbesteden van één onderzoek per jaar. Mocht u meer ondersteuning wensen vanuit de rekenkamer, dan adviseren wij u om het budget van de rekenkamer te verhogen en daarbij uit te gaan van € 1,- per inwoner. Dit geeft de rekenkamer meer ruimte om waar nodig meer dan één onderzoek uit te voeren en de kwaliteit te waarborgen.

De in de rekenkamer te benoemen personen

Ter toelichting op de twee te benoemen leden van de in te stellen rekenkamer het volgende

- Mevrouw M. Quapp is sinds 1 januari 2020 voorzitter van de rkc. Haar huidige benoeming loopt tot 31 januari 2025. Met het opheffen van de rkc zal zij als voorzitter van de rkc moeten worden ontslagen. Mevrouw Quapp heeft aangegeven graag te worden benoemd als voorzitter van de rekenkamer Huizen. Haar voordracht tot benoeming als voorzitter van de nieuw in te stellen rekenkamer wordt gesteund door de raadsleden die deel uit maakten van de rkc.
- De rkc is eind 2021 gestart met de werving en selectie van een nieuw te benoemen extern lid voor de toekomstige rekenkamer. Uit deze procedure is mevrouw E.J. de Vries als kandidaat naar voren gekomen. Reden waarom wordt voorgesteld haar te benoemen tot 2e lid van de rekenkamer.

Met de benoeming van deze twee leden is de rekenkamer nog niet op volle sterkte. Daarom zal op korte termijn gestart worden met de werving en selectie van een derde lid. Nadat een geschikte kandidaat is gevonden zal een voorstel tot benoeming aan uw raad worden gedaan.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Toegankelijkheid

Niet van toepassing.

Alternatieven

U kunt de huidige rkc voor een relatief korte periode, tot aan het moment waarop de voorgenomen wetswijziging in werking treedt, in stand houden. In dat geval zal alsnog tot benoeming van 4 raadsleden (2 uit de coalitie en 2 uit de oppositie) tot lid van de rkc moeten worden overgegaan.

Uitvoering inspraak en participatieverordening

Niet van toepassing.

Beslistermijn

Niet van toepassing.

Financiële paragraaf

Niet van toepassing.

Overige Raadsinformatie

Bevoegdheid

Artikel 81a van de Gemeentewet bepaalt dat de raad een rekenkamer kan instellen.

Collegeprogramma

Niet van toepassing.

Begroting

Niet van toepassing.

Eerdere besluiten

Niet van toepassing.

Voorgeschreven procedure

Niet van toepassing.

Kader- en beleidsnota's

Niet van toepassing.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Huidige Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie Huizen
2. Raadsbesluit vaststellen Verordening Rekenkamer Huizen 2022

De raadsgriffier,

J. Veenstra

Advies raadscommissie

[in te vullen door raadsgriffier]